



سه زمان برای شناسایی ریسک: گذشته، حال و آینده

© November 2006, Dr David Hillson PMP FAPM

david@risk-doctor.com

یک ریسک نمی تواند مدیریت شود مگر اینکه نخست شناسایی شده باشد، و هدف شناسایی ریسک عبارت از شناختن همه ی ریسک های قابل شناسایی است. روش هایی برای شناسایی ریسک وجود دارد، و معمولاً افراد در تشخیص بهترین روش دچار شگفتی می شوند. آیا ما باید با ذینفعان مصاحبه کنیم، یا کارگاه برگزار کنیم، یا شاید یک فهرست از پیش تعیین شده یا پرسشنامه ی ریسک توزیع کنیم؟

روش های شناسایی ریسک در سه دسته قرار می گیرند که منظرهای زمانی مختلفی دارند - گذشته، حال و آینده.

1. *مرور تاریخی*. این تکنیک ها به آنچه در گذشته یا در موقعیت کنونی یا در دیگر موقعیت های قابل قیاس روی داد است نگاه می کنند. آنها به گزینش دقیق نقاطی که اطمینان از شباهت واقعی موقعیت ها را ایجاد می کند و پالایش (Filtering) هوشمند اطلاعات جهت اطمینان از اینکه فقط ریسک های پیشین مرتبط در نظر گرفته می شوند، استناد می کنند. در هر حالت، روش های مرور تاریخی امکان بروز دوباره ی ریسکهای پیشین را بررسی می کنند.
2. *ارزیابی های کنونی*. این روش ها نیازمند در نظر گرفتن جزئی موقعیت کنونی، تجزیه و تحلیل مشخصه های آن در تقابل با چارچوب ها و مدل های داده شده به منظور نشان دادن محیط های غیر قطعی می باشند. روش های ارزیابی کنونی برخلاف نگرش های مرور تاریخی، به مراجع بیرونی استناد نمی کنند و مطلقاً مبني بر آزمایش آنچه امروز موجود است می باشند.
3. *روش های خلاقانه*. تعداد زیادی نگرش های شناسایی ریسک وجود دارند که افراد را به استفاده از قدرت تخیلشان در پیدا کردن ریسک های ممکن که می توانند دستیابی به اهداف پروژه را در آینده تحت تاثیر قرار دهند تشویق می کنند. این روش ها بستگی به توانایی ذینفعان در تفکر خلاقانه ی انفرادی یا گروهی دارند و موفقیت آنها اغلب با استفاده از یک تسهیل گر ماهر افزایش داده می شود.

هر روش شناسایی ریسک نقاط قوت و ضعفی دارد و از یک روش تنها نمی توان انتظار داشت همه ی ریسک های قابل شناسایی را آشکار کند. روش های مرور تاریخی بستگی به این دارد که چطور تجربه ی پیشین مرتبط در موقعیت کنونی به وجود می آید. روش های ارزیابی کنونی با کیفیت فرایند تشخیص و اینکه چگونه افراد می فهمند که واقعا چه اتفاق خواهد افتاد، ارتباط دارد. موفقیت روش های خلاقانه توسط توانایی شرکت کنندگان در تخیل آینده تامین می شود.

در نتیجه بهترین راه حل برای شناسایی ریسک استفاده از ترکیبی از روش ها، و شاید انتخاب یکی از آنها می باشد: گذشته، حال و آینده. مثلاً ممکن است بهترین راه استفاده از چک لیست شناسایی (مرور تاریخی)، همراه با تجزیه و تحلیل (ارزیابی کنونی) و طوفان ذهنی (خلاقیت) باشد. درگیر کردن ذینفعان مختلف در شناسایی ریسک ها، ترجیحاً به طور گروهی، نیز می تواند تمرین خوبی باشد، به گونه ای که ممکن است آنها از منظرهای مختلفی به ریسک ها نگاه کنند. سازمانی که تنها به یک مرجع شناسایی

Risk Doctor Briefing

ريسك اکتفا مي کند يا تنها يك روش را برمي گزيند ممکن است ريسک ها و فرصت هاي مهمي را از دست بدهد. منظرهاي چندگانه دامنه ي گسترده تري از ريسک هايي را که ممکن است تأثير داشته باشند دربرمي گيرد، و منجر به شناسايي ريسک مؤثر تري مي شود.

To provide feedback on this Briefing Note, or for more details on how to develop effective risk management, [contact the Risk Doctor \(info@risk-doctor.com\)](mailto:info@risk-doctor.com), or [visit the Risk Doctor website \(www.risk-doctor.com\)](http://www.risk-doctor.com).